

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenhetedik évfolyam.

21. szám.

Debrecen, 1927 május 21.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A költségvetés.

A számadási évnek mind a két pénztárunknál július 1-én kezdésével a tavaszi egyházkerületi közgyűlésre jött át a gazdálkodási terv készítésének és bírálatának feladata. A következő héten összeülő közgyűlésünknek is ez lesz egyik legfontosabb tárgya.

Sajnos, a gazdasági nehézségeket, amelyek évek óta akadályozzák a messzebbmenő alkotásokat, sőt a legszükségesebb feladatok végzésénél is igen gyakran komoly megfontolásra utalnak, még mindig nem mondhatjuk elmúltaknak. Úgy az egyházkerületi, mint a kollégiumi pénztár költségvetésénél jelentékenyen meghaladja a szükséglet a fedezetet, különösen a közszükségletek számadásában, ahol pedig a szükségleteknek az apasztása alig lehető s így csak a bevételek fokozására lehet gondolni.

Az egyházkerületi pénztárnál a bajt az állami segély jóval csekélyebb mértéke okozza. Ezen nem is igen áll módunkban egyhamar segíteni s így bármilyen nagy nehézségekkel jár is az egyházkerületnek adminisztrációs célra megadóztatása, még sincs egyéb lehetőség, mint ennek fenntartása. Nem is lehet gondolni sem arra a sok nagy közegyházi feladatra, amely megvalósításra vár s amelynek megvalósítása elsősorban anyagi eszközök hiányán múlik, — ám a meglévő intézményeinket el nem sorvaszthatjuk s még ha a kénytelenség rávinné is bennünket a visszafejlesztésre, azt sem tehetnők egyszerre, csak fokozatosan. — A szükségletekről tehát gondoskodni kell. Viszont az egyházkerületnél, amelynek számbavehető vagyona nincs, arról beszélni, hogy a gazdálkodást jobbra kell tenni, merő hiábavalóság. Az, hogy a földbirtokrendezés során az egyházkerület püspöki javadalom céljára földbirtokokhoz jut, az egyházkerület szükségleteinek és fedezetének viszonyán semmi változást sem tesz, mert ennek a földnek a hozadékát semmi másra nem lehet fordítani, mint amire adatott: püspöki javadalomra.

Egyetlen forrás, amelyből az egyházkerület meglévő bevételeinek fokozását remélni lehet: a nyomda. Csak hogy itt is van valami sajátos érdekellentét az egyházkerületi pénztár és egyéb egyházi tekintetek között. Köztudomású, hogy a nyomda, míg technikai készségét a kor követelményeinek megfelelően fejleszteni köteles, más részt üzleti körét kénytelen a lehető legszűkebb körre összehúzni, mert így is heves akciókat

vezetnek ellene — olykor a magunk embereinek segítségével is — azon címen, hogy a „kisembereknek” konkurrenciát csinál. A nyomdával munkájának ma már csak egy elenyésző, igazán számba sem vehető kicsiny része származik külső megrendelőktől, a legnagyobb része az „önköltséges” közigazgatási nyomtatványokon, jegyzőkönyveken kívül az énekeskönyvekből és a tankönyvekből áll. Ebből áll aztán elő az említett érdekellentét. Mert világos, hogy az egyházi érdekek az énekeskönyvek és iskolai tankönyvek árának minél alacsonyabb mértékkel meghatározása, de úgy, hogy a könyv azért szép és tartós is legyen. Ez a törekvés egy idegen vállalkozóval szemben a vállalkozó ellenállásának mértéke szerint valósulhat meg. Itt azonban az árak megállapítása az egyházi tényezőktől függ és így csupán arról lehet szó, hogy a vállalkozó a legszükségesebb minimális keresethez hozzájusson, arra azonban, hogy üzleti érdekek szerint a keresetet fokozzuk, gondolni sem szabad.

A kollégiumnál meg különösen az adhat okot komoly aggodalomra, hogy az iskolai díjak, ideértve a köztartás díjait is, már olyan magasak, hogy azoknak háminemű emelésére gondolni sem lehet. — Sőt feltétlenül szükséges volna, különösen az ellátási díjaknak a leszállítása, mert már az elmúlt esztendőben az egyetemi diákasztalon étkezés anyagi tekintetben nagyon sokkal előnyösebb volt az ifjakra, mint a kollégiumi konviktusba beiratkozás és ez a helyzet így nem maradhat. — Arra hiába hivatkozunk, hogy könnyű a menzának, mert államsegélye van. Mindegy, hogy miye van, a fontos az, hogy olcsóbb, mint a mi intézetünk, ennek folytán, ha versenyképesek akarunk maradni, nekünk is olcsóbbaknak kell lenni. Ennek folytán arra gondolni, hogy az egyházkerületi segély a konviktustól megvonassék, gondolni nem való.

A kollégiumnak vannak elég tekintélyes ingatlan vagyonai, bár ezeknek a száma az utóbbi időben mecsökkent. Ezek közül a házak, a házbér kötöttsége miatt, számottevő jövedelmet nem hajthatnak. Inkább a mezőgazdasági birtokok, bár most a haszonbérlokra s ennek folytán a haszonbérbeadókra sem jár jó idő.

A kollégium tiszadadai ingatlanainak haszonbérleténél is nehézségek vannak. A haszonbérlok nem képesek megfelelni kötelezettségeiknek és jelentős haszonbértartozások vannak rendezetlenül. Ez természetesen komoly intézkedéseket ki-

van, de azt is nyomatékosan meg kell fontolni, hogy a haszonbérlok elleni erélyes elbánás magában véve nem jelenti a kollégium anyagi érdekek biztosítását. Ahhoz, hogy ebben a kérdésben állást foglalhassunk, ismerni kell a haszonbérlet és haszonbérlok helyzetét minden vonatkozásban s megtörténhetik, hogy az a régi, ismert haszonbérlo, aki most esetleg jelentékeny hátralekökkel adós, még mindig jobb és a kollégium anyagi érdekeinek megfelelőbb, mint egy olyan új, aki talán egy másik haszonbérletből kidobottan, vagy nagyobb gazdálkodáshoz fogni most kényszerülve, ajánlkozik a haszonbérlet hirtelen átvételére, talán a helyzetnek olyan erőszakos kihasználásával, mint aminőt az 1919. évi változásnál láttunk, amikor az új haszonbérlo a végül tényleg fizetettnek kétharmadért akarta minden meszterkedéssel megszerezni a haszonbérletet.

De viszont az is lehet, hogy a kollégiumnak eminens érdeke a jelenlegi haszonbérloktól megszabadulni s ebben az esetben nem lehet irányadó a rokonszenv, vagy emberbaráti tekintet. — Az igazgatótanács igen bölcsen járt el, amikor olyan embert, aki a mezőgazdálkodásban elsőrangú szakértő, kiküldött a tiszadadai jószágok állapotának megvizsgálására. Azt hiszem, sokan leszünk, akik a véleményünket aszerint alkotjuk meg, hogy mit hallunk ettől a szakértőtől a tiszadadai haszonbérletekre vonatkozóan.

A magam részéről bármennyire azt óhajtanám, hogy a mostani különösen nehéz viszonyok közt ne kelljen a haszonbérletben semmi változtatást tenni és a lehetőségig módot adni a haszonbérloknak tartozásuknak a haszonbérletben bennmaradással lerovására: ha a helyszínén szerzett tapasztalatok alapján azt az információt veszem, hogy a haszonbérlok kezén hagyni az ingatlanokat a kollégium érdekeinek kockázatával jár, emellé a nekem kevésbé tetsző megoldás mellé állok.

A tiszadadai ingatlan sorsa egyszersmind az egész kollégiumi költségvetés sorsa. Ha ezen ingatlan körül bajok lesznek, a kollégium igen komoly gazdasági nehézségek elé néz.

Az egyházkerületi közgyűlésnek van tehát elég oka a jövő évi költségvetések ügyével igen alaposan foglalkozni.

K. B.

Párisi levél.

Nem érzem magamat elég illetékesnek arra, hogy megfelelő képet fessek Párisról. Nem vagyok sem művész, ki az ott található műkincseket értékük szerint fel tudná becsülni; nem vagyok történikus, ki a történelem látószögéből meg tudná állapítani az ott összehalmozott emlék- s gyűjtemény-tömeg jelentőségét; nem vagyok mérnök, ki a technika, a haladás bámulatos eszközeit kellőképpen méltatni tudná, de azért a továbbiak megértése végett lehetetlen, hogy valami képet ne fessek magamnak s azoknak, kik még nem látták Párisot. Talán nem egyezik meg mindenben a könyvekben található leírásokkal, de ez engem nem befolyásol. Én azt írom, amit láttam, mit benyomásaim összegezése után szükségesnek láttam megírni azoknak, kik külföldről szóló, igénytelen soraimat eddig is szívesen vették.

A legelső benyomás, ami Párisban megragadja az embert, az a hatalmas, szinte szédítő forgalom. Az utcák tele járművekkel, főleg autókkal, annyira, hogy ha a rendőr ötpercenként meg nem állítaná a forgalmat sipjellel, vagy dirigens botjával, a gyalogjáró félnapig is elvárhatna a túloldalra jutással. Bizony még így is meglőrténik, hogy az Opera, vagy az Elséle mellett a délutáni órákban negyedórát is várni kell az átmenéssel, akkora az autótorklódás. A Páris kétmillió ember tömegét az autóbuszok sokasága mellett gazdag villamoskocsi-park bonyolítja le részben, de ami a legnagyobb, ez a földalatti villamos vasúthálózat, párisi nyelven a „metro”. Néhol egy-két emelet magasságban megy ez. Máshol a Szajna alatt robog a maga öt kocsiával, gyorsvonal sebességével. Mindhárom közlekedési eszközön tökéletes a rend, ellenőrzés s ami a legfőbb: zsúfolást, legalább is olyan értelemben vett zsúfolást, mint nálunk, nem engednek. Igen hamar kiakasztják a „megtelt” táblácskát s ha a metro beérkezett egy állomásra, lezárják a korlátot a szorongó, siető embertömeg előtt, úgy, hogy mindenki felszállhat egymást nem tapossák agyon az emberek. Ami igen figyelemreméltó még e téren, ez az, hogy a közlekedési alkalmazottak s a rendőr szavát minden további nélkül megfogadják az emberek. Vita, apelláta nincs. Ellenben rend, az van. Hogy Páris milyen hatalmas kiterjedésű, külvárosait is beleértve, azt misem mutatja jobban, mint az, hogy a közlekedés remek szervezete s gyorsasága mellett is van munkás, vagy hivatalnokember, ki másfél, sőt két órát is utazik reggel, ugyanennyit este (az átszállás késedelmét természetesen beleértve), hogy hivatalába, illetve otthonába eljuthasson.

E forgalom labirintusában térkép nélkül teljesen lehetetlen az eligazodás, de még ennek segítségével is napokig tart valamelyes tájékozódás megszerzése. En az első napokban engedelmes gyermekként bízom rá magamat ismerőseimre s csak ott tartózkodásom vége felé mertem valamelyik útvonalon, térképpel elindulni. Megesett, hogy gyalog indulván vissza a theologia internátusában levő lakásunkra, meglátjuk az egyik ahhoz közeli utca nevét egyik sarkon, megörültünk, hogy már rövid percek alatt otthon vagyunk s a végén kiderült, hogy ezen, körülbelül 250 házzal ellátott s valami 20 keresztező utcával fűszerezett körút végét egy fél óra alatt értük el, lekésven a vacsoráról is. E szomorú tapasztalat után még az aránylag rövid utakat is metron tettük meg, melyen egy menettérti-jegy 9 óra előtt váltva 70 centimes, azaz kb. 16 fillér. Ezen potom árért utazhatik óraszámra az ember. Rendes jegy 60 c., azaz nem egészen 14 fillér. Csak azért közöltem e pár adatot, hogy fogalmunk legyen arról a közlekedésmódról, mely mutatja a város nagyságát s azt, hogy az emberek mennyi időt kénytelenek a drága 24 órából útban, zárt, rossz levegőben, utcán tölteni, munka, pihenés nélkül, zsibongásban, kábitó lármában, a sietés, rohanás nagy, idegítő hajszájában s hogy a legtöbben milyen lélekkel, azt majd szintén megpróbálom vázolni.

Az idegen ember nem vonhatván ki ugyan magát e forgalom szédítő méreteinek hatása alól (legfeljebb a gazdag angolok, amerikaiak, akik megérkezésük alkalmával autót vesznek, vagy bérelnek), nem törődik a benszülőtek bajával, ha-

nem habzsolja mindazt a szépet, élvet, amit e világ megadhat. E téren nem hiszem, hogy versenyezhetne egy város is Párisal. Maga a város nem olyan szép fekvését illetőleg, mint azt hire után gondolhatná az ember. Budapest sokkal szebb elhelyezés tekintetében. A Szajna két partján, két szigeten épült város közelében nincsen hegy, erdő sem valami nagy. Egy pár kisebb domb van a városban, ami alig észrevehető. Ami Párisban szép, az mind emberkézalkotta, gyűjtötte, rendezte. A remek fasorok, a terek díszítése virággal, szökőkúttal; a nagy parkok művészi emlékei, szobrai, a paloták sorozata, melyeknek oromzatáról ránk mered a francia királyok, vezérek, tudósok hosszú sora, mint kőbevésett történelemkönyv; a régmúlt idők minden művészi formáját szemléltető, szellemét hordozó templomok sokasága; a világ minden részéről összehordott történelmi emlékek, művészi alkotások, a történelem előtti világ Isten hatalmas erejét, csodás művészetét szemléltető lényeinek szinte félelmes hatású maradványai, vázainak pazar, bámulatos hozzáértéssel rendezett gyűjteményei: minden az emberi alkotó erő, gondolat, szemléltető tehetség, türelem, munkabírási nagyság, hősies lendület, művészet, ihlet lenyűgöző erejű vívmányai. Aki Párisban nem volt, nem mondhatja, hogy látta, mire képes az emberi elme, tudás, művészet. — Emellett ott van a ma élő nagyok tudományos, művészi hatása. Végül megtalálható a szórakozás minden megengedett, meg nem engedett, végsőkig fajult változata. Páris ebben is hatalmas iramban halad a világ többi városai előtt. Nem akartam betekinteni e világ irtózatossá váló örvényeibe, kísérteties éjszakájába, de amit láttam s amit hallottam, abból éppen elég fogalmat alkottam magamnak erről. Am e dolgokról jobb minél kevesebbet mondani.

Van még egy arculata Párisnak, amit az idegen rendszeresen nem lát meg, sőt nem is akar meglátni. Ez az a végtelen nehéz sor, gigászi küzdelem, amit a munkásság s a hivatalnokrend alsóbb osztálya folytatnak a megélhetésért. Van munkás, ki 300—400 frankot keres havonta, holott az emberileg élési minimuma 500—600 fr. Ezen emberek inkább nem esznek, nem keresik fel még a legolcsóbb, legnyomorultabb tömeglakásokat sem, csakhogynem ihassanak, feledjék el gyötrelmes sorsuk minden útját, pokoli gyötrelmeit. Valóságos élvehalás ezeknek sorsa, szándékos, lassú öngyilkosság. — A férfi mellett az asszonynak is munkára kell menni. Megegyik, hogy a férfi reggel 6-tól este 7-ig van munkában, felesége, ki ápolónő, este 9-től reggel 6-ig. Családi életéről ilyen esetben nem is beszélhetni. A gyermek az utcára kivette még ott is, ahol más a helyzet. A tömeglakás, legrémesebb formája mellett is, amikor is a két fal között kifeszített kötélnek dőlve „alszik“ a szerencsétlen pária, igen sokan utcapadon, kapualjban, hidak alatt alusznak, vagy éppen a régi földszáncok lőpor-tartó kamráiban laknak, hol csak kémény van, de ablak nincs. A megélhetés elképzelhetetlen gondjai vannak ott, hol a kereső családfő jövedelmének majdnem harmada lakbérre megy; hol a lakásínség miatt boldog a tisztviselő-ember, ha két olyan szobája van, mint nálunk a legszegényebb munkásnak is van (abból is az egyik konyha gyanánt szolgál). — De még nem is ez a legnagyobb baj. Sokkal nagyobb ellensége az egész francia társadalomnak az al-

kohol. A fiatalnak s egész 30 évig mindenkinek ez a jelszava: „bor, szerelem“, 30 éven felül pedig a férfiak csak annyiban változtatják a jelszót: „bor és nyugalom“. Kínosan lepott meg, hogy a nők mennyire nem irtóznak a bortól. Van a francia városoknak olyan negyede, ahol minden második épületben kocsma van. A népesség érezhetően apad, vonul a városokba. A földművelőréteg rovására nő a munkásréteg. Nem akarok hosszasan időzni e réteg jellemzésénél, röviden csak annyit mondok, hogy úgy érzi magát, mint az az ember, kinek akarata ellenére ömlesztik át tagjaiból a vért a másik, gyűlölt ember testébe. Úgy élnek, mint a bőszen orkán által hánvtvetett vitorlás hajó fedélzetén levő emberek, kiket valami ismeretlen, érthetetlen hatalom dobott oda a ciklon játékaul. Az egyiket a hajóhoz vágja a szél, a másikat leragadja a tenger sodra, ki a halak prédája lesz. Megsiratják ezen rémes sors miatt, de mennek tovább, küzdenek tovább az ismeretlen végzetel, míg ők is elbuknak. Sokszor saját lázalmuk csábító, vörös démonaival járják vitypaszékukat, máskor a bűn átkos csirái ássák alá lábukat. Ha van elnyomott, kiszípolozott, saját bűneinek izzó parazsán égő, szerencsétlen népréteg, úgy ez az. Ez annyi tehetséggel, jó tulajdonnal megáldott nép — mit el kell ismernünk —, mely annyit tett az egvetemes emberi javak érdekében, bizonyos tekintetben és rétegeiben olyan szenvedéseken, gyötrelmen megy át, hogy ha valaki járt a halál árnyékának völgyében, úgy ők ott járnak. De ahol a szükség legnagyobb, ott van legközelebb az Isten s elküldi az ő szolgáit, hogy e sötétségben járó népet a kereszt árnyékában járó néppé tegyék.

(Folytatjuk.)

dr. I. L.

Iskola

Küszöbön a Dóczi intézet kibővítése. A nyáron megkezdődnek a munkálatok.

A volt iskolatársak szövetségének nagyszabású akciói.

Az immár évszázados multa visszatekintő debreceni református leánykollégium protestáns nőnevelésünk nagyrabecsült, drága büszkesége. Leánykollégium ez, a szó eredeti értelmében, mely évtizedek óta a legszeretőbb anya áldozatos szeretetével gyűjti a maga féltve nevelt gyermekeit egyszerű, tiszta, de haj, immár igen szűk és kicsiny otthonába. Száz évvel ezelőtt pici elemista és képzős nagy lányok siettek hívó szavára és itt, a tisztes, szerény hájlékban a krisztusi életideálért dobogó szívek formálták őket egységes világnézetű, öntudatos, bátor, hitvalló, művelt protestáns nőkké. A kiváló iskola csakhamar országos híre emelkedett, belső fejlődésében lépést tartott a korszellem követelményeivel, amikor leánygimnáziummal, majd polgári iskolával bővült s ma már elmondhatjuk, hogy ezrével látogatják igazságkereső, tudománysozomjas diákszívek, kiknek egy részét a megosztott tanítás sok-sok nehézsége a hit és tudomány kis hőseivé avatja. Mert, fájdalom, belső izmosodásával nem állanak arányban külső méretei! Az egyes tagozatok tanárai megfelelő előadó termék, szemléltetési eszközök hiányában a legnagyobb áldozattal és odaadó munkával tudják csak azt a dicséretreméltó cred-

ményt felmutatni, amit felettes hatóságaink évente mindig szívesen ismernek el. Akik szemlől-szemben látják a mi helyi viszonyaink tartáhatatlanságát, évek óta titkos vágyal gondolnak a lehetetlennek látszó megoldásra: az építkezésre. Egyházunk illetékes tényezői nagy örömmel ragadták meg az eszmét és szép anyagi segítséget helyeztek kilátásba. De az építkezéshez sokkal több pénzre volt szükség — s míg a férfiak tétova tekintettek, előállt a volt dócisták lelkes kis csapata, tömörült és nagyarányú gyűjtéssel, két Dóczi-bállal, orgonhangverseny rendezésével jelentékenyen előre vitte a feladat megoldását. — A Volt Iskolatársak Szövetsége dr. Baltazár Dezső püspök úrnak, a szövetség fővédnökének, aki a Dóczi-intézet sorsát atyai gondoskodással karolja fel és Kócz Aurélnának, a kiváló igazgatónak, a szövetség örökös elnökének vezetésével a tavasz folyamán tiszteltet a miniszterelnök úrnál is és az államnak oly nagyfokú támogatását nyerte meg, hogy a közeljövőben már valóban megindulhat a nagyszabású építkezés, ami az intézet jelenlegi telkén kívül három szomszédos telket ölel majd fel. A modern paedagógia minden követeleményét ki fogja elégíteni az új kollégium, melyben nemcsak tágas folyosók, világos előadó termek, szertárak, ifjúsági olvasótermek stb., hanem még csillagvizsgáló-torony is lesz. A kivített illetőleg pedig nyugodt várakozással nézhetünk a munka elé, mert az a református gimnázium kiváló tervezője, Nagy Károly budapesti műegyetemi tanár szakavatott kezében van.

Meg kell még jegyeznünk azt a messze kiható fontosságú tényt, hogy az igazgatótanács az eddigi leányközépiskola néven ismert tagozatot, melynek felső négy osztálya volt a tulajdonképeni gimnázium, az új iskolatípusok életbeléptetésével a kultuszminiszter felszólítására és a tanári kar ajánlata alapján „leánygimnáziumná” óhajta átszervezni. Azt hiszem, felesleges hővebben fejtegetni, hogy úgy a paedagógiai siker, mint a tanári succrescentia szempontjából mit jelent a Dóczi-intézet számára az, hogy a vidéki iskolák között az egyetlen református leányiskola, melynek itt, az egyetemi városban, kimondottan gimnáziumi tagozata is lesz.

A Volt Iskolatársak Szövetsége ezek szerint elvégezte volna feladatát. De aki közelebbről ismeri ennek céljait, az jól tudja, hogy ez a szövetség nem ezt az egyetlen feladatot látja maga előtt. Ott van jelen, ahol a legnagyobb szükség van rá és ahol segítséget lát, ott segít. Az építkezés ügye hosszú hónapokon át egyetlen gondja volt, — ma már gondolhat egyéb célok szolgálatára is. És lehetne-e nemesebb feladata a volt dócistáknak a jelenlegi szegénysorsú, szorgalmas dócisták anyagi támogatásánál? Áldozatot nem kimélve, készült is már hetek óta a lelkes tábor egy irodalmi matinéra, élén a debreceni előkelő társadalom és a magyar paedagógia büszkeségével, Kócz Aurélné igazgatóval, aki egyúttal a szövetség örökös elnöke. F. hó 8-án, d. e. a vármegveháza dísztermében folyt le fényes sikerrel a magas nivójú ünnepély, melyet a leányközépiskola énekkarja száma után dr. Baltazár Dezső püspök úr, fővédnök nyitott meg áhitatos hangulattal keltő, mélységes krisztusi lélekkel, zengő beszéddel. — A volt dócisták egyik büszkeségének, Bergmanné Wolff Gittának üde, tisztacsengésű éneke után a

legújabb erdélyi írók fejedelméről: Aprily Lajosról tartott szabad előadást a költő subtilis egyéniségének, kifinomodott, a legteljesebb zenei hatást keltő költészetének méltó tolmácsolója: Kócz Aurélné. Az elrabolt Erdély, az erdélyi ősz költőjének minden szavában ott sir a bilincsekbe veri magyarság néma fájdalma, Erdély „Nagyasszonyának” minden szavában ott lüktetett a Bethleneket, Rákócziakat, Bóth Pétereket, Bolyai Farkasokat táplált erdélyi föld, erdélyi kultúra szeretele. A kiváló szónok ragyogó, költői szépségekben gazdag beszéde vitte, emelte, ragadta a hallgatóságát Aprily költészetének étheri tiszta levegőjébe; gondolatköreinek egy-egy jellemző darabját pedig finom átérzéssel szavalták az iskola jelenlegi és volt növendékei. A gazdag műsor utolsó száma a „Himnusz” volt. — Az öröm, megelégedés és meghatottság könnyei ragyogtak a jelenlevők szemében, kik ugyanekkor a bánat és szenvedés könnyeit törölték le filléreikkel sok nélkülöző diák sápadt arcáról.

Íme, e pár sor legyen bizonyítéka annak, hogy a protestáns nőnevelésben misszióra hivatott debreceni református leánykollégium vezetői, volt és jelenlegi diákjai mily lankadatlan kitartással dolgoznak azon, hogy ez az intézet nemcsak belső életében, de külső kereteiben is méltó legyen ahhoz a hírnévhez, melyet a vidéki iskolák között vezető szerepében évtizedekkel ezelőtt kivívott, megtartott és továbbra is öregbiteni akar.

S. M.

Közélet

Segítsetek!

Az egyházkerületi közgyűlés minden tagja előtt ismeretes a szarvasi református egyház élethalál küzdelme. Ismeretes abból a megrendítő felajdulásból, amelyet az egyház presbiteriuma a közgyűlés tagjaihoz eljuttatott, de ismeretes abból a nemes megértésről tanúskodó visszhangból is, amelyet a szarvasiak segélykiáltása e lap szerkesztőjének lelkéből kiváltott. Hogy most mégis megint előállok ezzel a kérdéssel s rámutatok a vérző sebre, annak több oka van. Tudom, hogy szinte naponta érkeznek mindnyájunkhoz egyházaktól, emberbaráti intézményektől segélykérelmek, vagy segélygyűjtők. Anyagi erőforrásainkat annyira kimeríti ez az ostromlásszerű kérelemáradat, hogy türelmünk-fogytán, tehetetlenségünk érzetében hajlandók vagyunk ezeken a dolgokon egy kezlegyintéssel átsiklani. Éppen ezért tartom kötelességemnek, hogy a szarvasi egyház ügyét kiragadjam a kezlegyintéssel elintézhető sablonesetek tömegéből s a most összeülő közgyűlés tagjainak megértő szeretetébe ajánljam azt.

Miről van itt szó? Arról, hogy egy kis leányegyházat a felsőbbség bölcs akarata és missziói lelkülete a legnehezebb időben (1918) tett önállóvá. Az indokok, melyek az anyásítást szükségessé tették, közismertek. Hogy Szarvason, a nagyfót-luteránus ősi iskolavárosban miért kellett a maroknyi kálvinista magyarságot összegyűjteni s miért kell mindenáron együtt tartani; hogy a különféle iskolákban tanuló református növendékek vallásoktatását miért kellett végre intézmé-

nyesen biztosítani, mindezeket e lap olvasói előtt szükségtelen érvekkel erősíteni. Egy azonban bizonyos, még pedig az, hogy a szarvasi református anyaegyház megszervezése olyan parancsoló szükségszerűség volt, amelynek megvalósítását tovább halogatni nem lehetett. Egyházunk frontjának olyan nagy jelentőségű pozíciója ez a kis magyar református sziget, hogy — ha eddig meg nem történt volna — ma, a legnehezebb időkben is, mindenáron és áldozattal is meg kellene azt szerveznünk és erősíteniünk!

Kilenc esztendeje küzd, vívódik ez a nagyra-hívatott kis egyház, amely ezekben a válságos időkben, a legkeservesebb küzdelmek között is teljesítette szent misszióját s igazolta létjogosultságát! Most elérkezett a végső ponthoz. További erőfeszítésre képtelen. Lelkésze hajlék nélkül. Istentiszteleteit kegyelemből juttatott, egyre változó helyeken kell tartania. Az egyház tagjai 99%-ban vagyontalan hivatali, gazdasági, háztartási alkalmazottak. Tehetetlenek arra, hogy Istennek legalább egy szerény hajlékot, lelkészüknél lakást építsenek. Ha gyorsan nem segítünk, elkerülhetetlen az összeomlás. Ezt megengednünk nem szabad. A szegénynek soha le nem törölhető foltja tapadna egyházkerületünkre, ha ez bekövetkeznék! A mi nagy egyházkerületünk nem engedheti, hogy az ő akaratával megszervezett, életrehívott, szent misszióra hivatott szarvasi egyház az életrehívó szüle szemeláttára és segítségével nélkül nyomorultul pusztuljon el.

Az egyházkerületi közgyűlés tárgysorozatóban ott lesz a szarvasi egyház segélykérelme. — A sok adminisztratív és esetleg vitatkozásokat provokáló, elvi döntéseket igénylő ügy között egy olyan ügy, amelynek elintézésénél szakítani kell a megszokott sablonnal. Itt cselekedni kell, még pedig gyorsan. Cselekedni nem a törvény betűje és a megszokás sablonja szerint, hanem a keresztényi lélek és kötelesség parancsoló törvénye alapján. Ha a gyors és eredményes segítésre nincs törvény, vagy jogszokás, teremteni kell azt. A rendelkezésre álló alapokból és a kerület gyülekezeteinek lélekszámszerinti megadóztatásából ki kell épülnie a szarvasi templomnak és lelkészlakásnak. A homlokzatokról messzeragyogó felírás hirdesse: „Épült az egyetemes református egyház és a tiszántúli kerület egyházainak adományából!”

Más út és mód nincs. Vagy segítünk gyorsan, a kálvinista ősök teremtő lelkével, vagy pedig önközünkkel írjuk a legvadolobb sírfeliratot önön gyermekünk, a szarvasi református egyház fejfájára: „Életre hívtuk — halálba küldöttük!”

Halottaink

Sélei Péter, a békési gimnázium nyugalmazott tanára, 73 éves korában, 31 éves tényleges szolgálat és 19 éven át élvezett nyugalom után május 13-án meghalt s 15-én eltemettetett. A boldogult nagy érdemeket szerzett a békési gimnázium körül s a tanítványok hosszú sora áldja emlékét a kiváló tanítómesternek.

özv. Kiss Pálné Domonkos Juliánna, csicsói református lelkész özvegye, életének 75-ik évében Ógyallán elhunyt. A megboldogultban Galambos Zoltánné, az elszakított

Komárom református lelkészének felesége édes anyját gyászolja. — Az Úr kötözte be a megbízott szíveket!

özv. Somogyi Gyuláné szül. Szaládi Dobronyi Tetta, az őrségi egyházmegye volt esperesének özvegye 69 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogultban Somogyi Gyula egyházasrádóci lekipásztor édesanyját gyászolja. — Az Úr vigasztalja meg hátramaradott szeretteit.

Különfélék

Egyházkerületünk tavaszi közgyűlése május hó 21—25. napjain lesz.

Egy áldozatkész főúr. Báró Vay Miklósról, a tiszalöki egyház főgondnokáról olvassuk, hogy f. évi egyházi adójának felemelését önként kívánta, hogy ezáltal a híveket megkímélje az adóztatástól. Báró Vay Miklós az 1924—1926. években összesen 129 millió korona adót fizetett, f. évi adója pedig 976 pengő s ez összegnek felemelését kérte. — Örömmel említjük meg azt is, hogy az áldozatokra kész főgondnok a lelkészi lakás részére vett telek árának egyharmadát kifizette. Bár sok ilyen lelkes és jócselekedetekben gazdag presbitere és vezetője lenne magyar református egyházunknak!

A kollégiumi kántus nagyszabású hangversenye szép siker mellett ment végbe május 14-én, d. u. 5 órakor az Arany-Bika dísztermében. Erre az alkalomra a terem egészen megtelt az érdeklődőkkel. A lélekemelő hangversenyt a református leányközépiskola, a tanítónő-képző, a református főgimnázium énekkara és a kántus 360 tagból álló vegyeskara nyitotta meg. Dr. Sz. Kun Béla egyetemi tanár, a kántus felügyelő tanára mondott ezután megnyitó beszédet. A rendkívül gazdag műsor minden száma bizonyosságot tett Szigethy Gyula énektanár kiforrott, szép tehetségéről, a kántus fegyelmezett zenei tudásáról. A hangverseny legértékesebb számai voltak Wagner: „Gót hűség”, Verdi „Aida” operája egyrészre, melynél solót énekelt T. Timár Ila, a Csokonai-színház művész-nője, az egész kart pedig a tanítóképezdei zenekar kísérte. Nagy hatást ért el Verdi „Ernani” című operája egyrészének előadása, valamint Szigethy Gyula mester-műve: „A strassburgi harangok.” A hangversenyen közreműködtek: T. Timár Ila művész-nő, Nagygyörgy Sándor theologus soló-énekekkel, Szabó Sándor, Farkas Pál hittan-hallgatók szavalatokkal. — Az ügy erkölcsi, mint anyagi tekintetben rendkívül szépen sikerült ünnepség tanúbizonyosságot tett arról, hogy a mai kántus méltó az ősi hírnévhez és Szigethy Gyula vezetése alatt biztosan halad azon az úton, melyet felejtethetetlen mestere, áldott emlékezetű Mácsai Sándor jelölt ki számára.

Leánykálvineumi ünnep volt Hajdúszoboszlón május 15-én. A délelőtti istentiszteleten Csikesz Sándor egyetemi tanár hirdette az ígét.

Délután vallásos ünnepély volt, melyen Kiss Ferenc egyetemi tanár és Demjén Ferenc helybeli lelkész tartottak beszédet, Fehér János IV. é. hittanhallgató pedig soloénekekkel működött közre.

Lelkészbeiktatás. A napokban iktatták be lelkészi állásába, a taktaharkányi gyülekezetbe *Veress Imrét*, a debreceni 40 theologus egyikét, lélekemelő ünnepség keretében. A beiktatást Kiss Ernő alszóempléni esperes végezte. Vitézkedjen, mint a Jézus Krisztus hű vitéze!

A mogyoródi harangozó a múlt évben egész évi harangozói fizetését visszaajándékozta az egyháznak, hogy a tervezett kő-harangtorony felépítéséhez hozzájáruljon.

Derecskén F. Varga Lajos esperes május 7-én iskolát látogatott, 8-án délelőtt predikált az istentiszteleten, mely után presbiteri gyűlés volt.

Miskole város törvényhatósági bizottsága május 19-én leplezte le gróf Tisza István arc-képét ünnepélyes keretek között.

Új hittudományi doktor. A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem tanácsa május 14-én avatta a szentséges hittudományok doktorává Tóth Endre, theologiai m. tanárt, a pápai theologiai akadémia óraadó tanárát, aki május 13-án magna cum laude eredménnyel az egyetemes egyháztörténetből doktorátust tett. Doktori értekezésének tárgya volt: Hanel Bruynim szerepe a soproni országgyűlésen. A pápai főiskola fiatal, kiváló tanárát doktorra avatása alkalmából szeretettel köszöntjük és Isten gazdag áldását kérjük további munkálkodására is.

Az első országos református nagygyűlés május 21—22. napjain megyen végbe Budapesten, a városligeti iparcsarnokban. — Szép reménységgel tekintünk a református nagygyűlés elé.

A pécsi egyház számon tartja cselédeit s azok lelki életét pásztori munkával, szeretetvendégséggel igyekszik ápolni. — Debrecenben ugyanezt a munkát a Mártha bibliakör végzi.

Szeniori látogatás Derecskén. A régi diákélet hagyományait eleveníti fel a derecskei egyház május 22-én, amikor a debreceni kollégium szeniorát fogadja. Ez alkalommal a szenior predikációt tart, a gyülekezet pedig jelentős anyagi támogatást nyújt a szenior külföldi tanulmányútjának végzéséhez.

A dunamelléki egyházkerület intézőbizottsága a Bethlen Gábor-Szövetség házépítési költségéhez 100 millió koronával járult.

A lelkész urakat értesítem, hogy a debreceni kollégiumban a pünkössti electió május hó 31-én fog megtartatni. Kérem azokat az egyházakat, amelyek nem kérnek legátust, vagy specifikálnak, hogy értesítésüket május hó 28-ig küldjék be a kollégiumi igazgatósághoz, mert a később érkező jelentések már nem vehetők figyelembe. Specifikálni csak a debreceni kollégium növendékei közül lehet s a specifikált ifjúnak nevét a szabályok

értelmében be kell jelenteni. Debrecen, 1927 május hó 17. Kollégiumi Igazgatóság

Kálvineumunk részére 500—500 hold földbirtokot kért a Református Lelkészegyesület az Országos Földbirtokrendező Bíróságtól. — A kérés elintézés alatt van.

A felsőiregi református egyház a napokban tette le épülő, új lelkészlakjának alapkövét jól sikerült ünnepély keretében. Az új, modern paplak 20,000 pengőbe kerül.

Révész Kálmán püspökről rajzol képet felesége a Könyvek Világa legújabb számában a *Püspökeinkről — feleségeik* rovatban. A vezércikket *Enyedy* Andor miskolci lelkipásztor írta az *Írás és élet* kapcsolatáról és ellentétéről. A könyvismertetésben a legújabb értékes könyvek: Ravasz, Prohászka, Keyserling, Le Bon, Hegedüs Loránt, Makkai Sándor stb. munkáiról kapunk rövid bírálatot és ismertetést. A mai világ gondolatainak lüktetését figyelő ujságot, melyet a tahitófaluí Sylvester-nyomda olesón (egész évre előfizetési ára 1 pengő 20 fillér) ad ki *Vass* Vince és *Incze* Gábor szerkesztésében. Lelkipásztorainknak és intelligenciánknak legmelegebben ajánljuk.

Holland vendég Piricsén. A piricsői református egyháznak pár hét előtt igen kedves vendége volt Hollandiából Elisabeth Hoekstra személyében, aki jelenleg Budapesten bölcsészettan-hallgató. A gyülekezet által nagyrabecsült és áldozatkészségéről ismert főgondnok: Somossy Ferenc vendége volt Elisabeth Hoekstra. Megtekintette az egyház 400 éves, ősi templomát és szombat este a rendes vallásos estélyen vett részt mely alkalommal is zsúfolásig megtöltötték a hívek az iskola termét. A 62-ik dícsérettel kezdődött a vallásos este. Majd Barcsa Endre lelkész imája vezette Istenhez a lelkeket s ismételt ének után az idős lelkész tartotta, meg gyönyörű elmélkedését az Isten országáról. Megint ének következett, mely után Vida Kálmán református kántortanító a „Keresztyén család“-ból olvasta fel „Egy öreg tanító testamentumá“-t, majd ismét ének és szavalat következett. Úgy a hívek összesége, mint a holland vendég, ki énekeinket velünk együtt énekelte, lelkileg felfrissülve távozott e vallásos estélyről.

Anyák vasárnapja Debrecenben. Az édesanyák tiszteletére rendezett május 8-án ünnepet a debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület. Ezen a napon minden templomban alkalmi istentiszteletek voltak. d.-u. pedig vallásos ünnepségek a Nagytemplomban Kossuth, Árpádtéri és I-potály templomokban predikáltak Baja Mihály, dr. Ferenczy Gyula, Uray Sándor, Hegedüs Kálmán. Énekelt a Templomegyesület Vegyeskara, Petőfi Dalkör, ezenkívül szavalatok ének- és zeneszámok emelték a hívek lelkületét. Este 7 órakor berekesztő vallásos estély volt a Kollégium dísztermében, ahol dr. Erdős Károly lelkész képzőintézeti igazgató „Az édes anya“ címmel tartott értékes előadást. A minden tekintetben kifogástalan és dícséretre méltó lélekemelő nap rendezésében Uray Sándor lelkész, K. I. E. elnök és Sipos Imre központi hiv. v. lelkész K. I. E. titkár

fáradoztak, az agilis Egyesület megértő támogatása mellett.

Lelkészi és tanítói konferencia Tiszaszalkán.

A beregi református egyházmegye Lelkészegyesülete és Református Tanítóegyesülete június hó 8-án közös konferenciát tart Tiszaszalkán. A gyűlésen részt vesznek Fekete Gyula e. ker. belmissziói előadó, Bereczky Albert, a „Hit és Szolgálat” titkára és Tildy Zoltán tahitófaluai lelképásztor. A megnyitó istentisztelet keretében ez alkalommal szerepel először a beregi lelkészek és tanítók közös énekkara. Később a részletes programot is közölni fogjuk.

A „Beregi Református Egyházmegye Lelkészeinek és Tanítóinak Énekkara” f. hó 7-én tartotta alakuló közgyűlését Vásárosnaményban. A gyűlést Palágyi István e. m. főjegyző nyitotta meg: rövid történetét adván az eszme megszületésének s rámutatván a nehézségekre, melyeket csak az összefogó testvéri szeretet győzhet le. Utána Kelemen Gyula e. m. jegyző felolvasta azon lelkészek jelentkezéseit, kik ideiglenes távolmaradásuk ellenére is tagjai óhajtanak lenni az egyesületnek. Javaslatára a következő tisztikar választotta meg: Palágyi István lelkész, ügyvezető elnök; Gacsályi László áll. tanító, társelnök; Kiss Pál jegyző; Alacs Dániel pénztáros, Rácz Jenő gazda, Gál János és Kelemen Gyula karnagyok. A gyűlés tagjai bizottságot választottak az alapszabályok kidolgozására, mely a legközelebbi gyűlés elé már beterjesztendő. Jelenlevők egyhangúlag elhatározták, hogy a próbákat azonnal megkezdi az énekkar s legelső alkalommal Tiszaszalkán, a június 8-án tartandó nagygyűlésen fog szerepelni. Eddig a rövid jelentés. De nem tehetünk pontot ide anélkül, hogy elismeréssel ne adoznánk a beregi lelkészeknek és tanítóknak, kik ez áldozatos, nagyjelentőségű feladatra önként vállalkoztak. Úttörő munka ez s hatalmas lépés azon a mezőn, hol lelkész és tanító mint munkatársak találkoznak. Testvéri szívvel kívánjuk: legyen Istennek áldása ezen a találkozáson . . .

Teljes ellátásra felveszök az 1927-28. tanévre, három, négy intelligens tanuló-leányt. Elsőrangú ellátás és felügyelet. Zongorahasználat, fürdőszoba. Internátusival azonos díj. Bővebbet levélben. Dicsőfi Margit, tanítónő Debrecen, Kossuth ucca 33. Dócy intézet címre kérek ajánlatokat.

Önhibájából tönkrement protestáns 30 éves, kereskedelmi érettségivel bíró kereskedő, aki bármilyen irodai és kereskedői munkát elvállal, Budapestben, vagy a vidéken alkalmazást keres. A szibériai fogolytáborokban istentiszteleteket is tartott. Melegen ajánljuk. Cim: Töltéssy titkár Budapest, Üllői ut 29.

Takarékpénztári csekkszám 43,916.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől

Körlevél

az egyházkerületben levő minden rendű és rangú iskola igazgatóságainak.

Június hó 4-én lesz a trianoni gyásznapi 7-ik évfordulója.

A Társadalmi Egyesületek Szövetsége tagjai útján gyászünnepek keretében országos tiltakozásra készül.

E tiltakozás erősítésére és állandósítása céljából fémbe készült, zománczott biztosító tüvel ellátott gyászjelvényeket bocsát ki 40 filléres önköltségi áron, hogy a legszegényebb magyar is viselhesse tiltakozásának jelképeül.

Hogy az ifjúság is kivehesse részét e hazafias gyászünnepekből, elrendelem, hogy az összes iskolákban e napon, június 4-én a tanítás szüneteljen, iskolai gyászünnepeket rendeztessék, amelyen az ifjúságnak elébe tárassék, hogy mit veszítettünk Trianon miatt, és hogy kell magunkat előkészítenünk a Nagymagyarország visszaszerzésére.

A fentjelzett jelvények megszerzése az ifjúság figyelmébe ajánlandó. (Budapest, „TESZ” V. Géza-utca 4 sz.) Debrecen, 1927. évi május hó 14.

Baltazár Dezső,
püspök.

Debrecen sz. kir. város és a tiszántúli református egyházkerület nyomdavidálatának 1926. évi mérlegszámlája.

Vagyon:	
Értékpapír-számla (Bethlen-részvények)	1.000.000,-
Pénztárkészlet december 31-én	90.479.580,53
Nyereményjutalék (1925-ben több fizetett ki)	13.559.897,-
Ingatlan értéke	2.038.844,855,-
Előlegszámlán	26.436,336,-
Méliusz folyószámla	1.043.618,868,15
Takarék- és Hitelint. folyószámla készpénz	303.525,000,-
Felszerelés	4.324.409,166,-
Város nagykölcson annuitás-számla	563.238,000,-
Város nagykölcson elszámolás-számla	2.579.027,036,-
M. kir. postatakarék készpénz	29.390,570,-
Bethlen könyvk. bizományi számla	497.402,912,-
Ingóságközvetítő bizományi számla	7.462,890,-
Pauker bizományi számla	5.913,000,-
Sárospataki bizományi számla	209.262,970,-
Kiss Tivadar bizományi számla	368.755,967,-
Lakás és irodaberendezés	12.500,-
Fogátberendezés	12.500,-
Adószámla	1.811.146,817,-
Árú leltár szerint	5.512.240,363,-
Összesen:	19.425.739,227,68
Teher:	
Város tőke-számla	1.305.000,000,-
Egyházkerületi tőke-számla	1.305.000,000,-
Debrecen város házipénztár-számla	32.831,003,-
Hitelezők-számla	1.696.964,764,-
Debrecen város folyószámla	1.000,000,-
Városi svájci frank-kölcson	438.103,750,-
Egyházkerület svájci frank-kölcson	450.000,000,-
Értékcsökk. és felújít. tart.-alap	117.685,759,76
Város nagykölcson-számla	11.152.888,890,-
Tőketartalék	920.331,764,92
Könyvkötészet folyószámlán	221.121,976,-
Összesen:	17.640.927,907,68
Nyereség	1.784.811,320,-
Együtt:	19.425.739,227,68

Debrecen sz. kir. város és a tiszántúli református egyházkerület nyomda-vállalatának 1926. évi eredményszámlája:

Nyereség:

Árú számlán nyereség főkönyv szerint	1,603.975,532.—
Árúeltár	5,512.240,363.—
Összesen	7,116.215,796.—

Veszteség:

Személyzet fizetése	1,221.361,174.—
Allandó személyzet fizetése	534.552,876.—
Olaj-festék	71.115,000.—
Vegyesköltség	396.462,789.—
Adó	63.993,416.—
Allandó személyzet lakbére	80.793,200.—
Fűtés, világítás, hajtóerő	159.684,715.—
Lótartás számla	40.035,340.—
Forgalmi adó	86.767,540.—
Papír	1,869.867,100.—
Kamatok	836.770,725.—
Összesen	5,331.404,475.—

Nyereség	1,784.811,320.—
Összesen	7,116.215,795.—

Az egyházkerületi közgyűlés 151/6—926. sz. határozatából folyólag közzéteszi.
Debrecen, 1927 május hó 17-én.

Varga Pál,
egyházkerületi számvevő.

Pályázat tanári állásra.

A hajdúböszörményi ref. Boeskaai főgimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy halálozás folytán megüresedett magyar-latinszakos rendes tanszékre. A kellően felszerelt folyamodványok (anyakönyvi kivonat, családi állapotot igazoló okmányok, oklevél, működési, a kommün és megszállás alatt tanúsított viseletről szóló és orvosi bizonyítványok) folyó évi június 15-ig a főgimnázium igazgatótanácsához címzett kérvénnyel együtt a főgimnázium igazgatóságához nyújtandó be. Javadalom a nem állami tanárokéval azonos. Az állás 1927. szeptember 1-én elfoglalandó.

Hajdúbö zörmény, 1927. május 7.

Köblös Samu,
főgimn. igazgató.

Kálmán Lajos,
ig. tanács elnök.

2—2.

Pályázati hirdetés

a nagykarolyi egyházmegyébe kebelezett — elmozdítás folytán megüresedett — nagydobosi lelkészi állásra.

Javadalom: 1. Minden, egy úrbéri negyedlelki illetménnyel, vagy hasonmennyiségű bármilyen természetű földbirtokkal bíró egyháztag fizet évenként 1 (egy) köböl tiszta rozstól s azt az egyházi elöljáróság által kitűzött időben köteles a lelkész lakra beszállítani és az egyház vékájával a lelkésznek átmérni. Létszám: 25. Ugyanezek egy szekér tiszta gvepszénát, vagy váltásául 5 (öt) o. é. frtot. Ágybért 28 o. é. krt.

2. A negyedrészes úrbéri telek illetőségénél, vagy ezzel hasonmennyiségű egyéb természetű földbirtoknál kisebb mennyiségű földbirtok tulajdonosai fizetnek 2 (két) véka tiszta rozstól, az első pontban megjelölt kiszolgáltatási kötelezettség mellett. Létszám: 19. Ugyancsak félszekér tiszta gvepszénát, vagy váltásául 2 frt. 50 krt. Ágybér 20 (húsz) kr.

3. Egy külön udvarral és házzal bíró zsellér, akár magában, akár többedmagával lakja is, fizet 2 (kettő) véka tiszta rozstól és 14 kr. ágypénzt. Létszám 31.

4. Az úgynevezett kertaljai utcában lakó, kert nélkül, csak házzal bíró zsellérek, valamint házzal nem bíró, de igavonó jószágot tartó zsellérek fizetnek 1 (egy) frtot.

5. Azok, kik sem házzal, sem pedig jószágai nem bírnak, fizetnek 50 krt.

6. A vagyontalan özvegyasszonyok 20 (húsz) krt fizetnek.

7. A vegyes házasságok azon illetményeknek felét fizetik, melyet nem vegyes házasság esetében tartoznak fizetni.

Az egyház a lelkész számára minden évben 6 (hat) öl kemény tűzfát a lelkészlakra beszállítani köteles.

9. A stólárék a főtiszteletű egyházkerület által meghatározott módon fizettetnek.

10. A lelkész járandóságához tartozó egy úrbéres telek külső illetmény, melynek adóját az egyház fizeti.

11. Az egyház a lelkészi javadalmi földek közül egy négyholdas darab földet őszi alá két ízben megszántat, valamint a házikertet is.

**NEM REKLÁM,
HANEM VALÓSÁG**

TELEFON:
13-35.

48—52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:
13-35.

MAGYAR RUHAIPAR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI ÉS FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN

PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) szerezhetők be.

12. Az ú. n. hosszú kaszáló gyeprészét az egyház lekaszáltatja.

Minden lelkészi illetményt szí. Mihály napjára befizetni tartoznak.

Ezen díjlevél rendezés alatt áll.

1000 (egyezer) aranykoronát, hasznos behuzás címen a megválasztott lelkész az elmozdított lelkésznek megtéríteni köteles.

Megválasztott lelkész a nagykarolyi egyházmegye özvegy-árvagyámintézetének köteles rendes tagja lenni. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.

Pályázati kérvények felszerelten s a vissza küldéshez szükséges postabélyeggel ellátva Tukacs Lajos espereshez, Nyírmeggyes (Szatmár vm.), p. helyben, küldendők.

Pályázat ideje lejár 1927 június 11-én, déli 12 órakor.

A megválasztandó lelkész tartozik magát alávetni az egyházi felsőbb hatóság által jogerősen megállapítandó díjlevélnek.

Debrecen, 1927 május 16.

Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázati hirdetés.

A Bakonszegi Református Egyház pályázatot hirdet egy kántor-tanító állásra. Javadalma: 1. Kézpénz az egyház pénztárából 268 pengő. 2. 10 q 40 kg. rozs, 7 q 85 kg. árpa. 3. 14 kat. hold, 1098 □-öl szántó föld. 4. 2 kat. hold 1598 □-öl legelő. 5. Legelő illetőség, felszesszió után. 6. 27 q tűzifa beszállítva. 7. Stóla. 8. Lakás. 9. Államsegély. A földek adóját az egyház fizeti. Az egyházi javadalom 40 értékegység.

Kötelessége: a presbitérium által kijelölt osztályok tanítása az egyházkerületi tanterv szerint. Kántori teendők végzése. Kanonikus órákon, valamint lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Dalárda vezetés. Lelkészek a belmisszió terén segédkezés. Legátus ellátás.

Pályázati határidő június 30. Választás július 3. Pályázók, pályázati kérvényüket a szükséges okmányokkal felszerelve alulírott lelkészi hivatalhoz küldjék vagy személyesen adják be. Pályázhatnak református vallású, okleveles tanítók, menekültek és B) listások előnyben részesülnek, valamint a Debrecenben végzettek. Próbaéneklésre pályázók saját költségükön kötelesek megjelenni,

mert csak a megjelentek közül lesz választás. Próbaéneklés választásig bármely vasárnap tartható. Állás szept. 1-én foglalandó el.

Bakonszeg. **Református Lelkészi Hivatal.**

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SÁNYI HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélsebb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a négyesületek hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

Debrecenben rendelések átvételére Tóth József szabómester úr Csapó-utca 59. szám. — Ujpesten Petőcz Endre szabómester úr készségge állanak feleim szolgálatára.

Tekintetes SZÁNTÓ JÓZSEF papi szabó cég

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Folyó hó 3-án kelt levelére értesítem, hogy Thomay Dezső theológus barátom jelenleg ugyan még Debrecenben tartózkodik, de június 1-től kezdve már Vésztőre (Bihar m.) van segédlelkésznek kinevezve. Palástra azonban sürgősen szüksége van s így szíveskedjek Szántó úr ezt még debreceni címére elküldeni.

Nem mulaszthatom el, hogy annak a palásznak a készítéséért, amelyet nekem még 1925-ben édes anyám rendelt Önöknél, ne gratuláljak.

Már két éves. Sokszor megázott s ügyszólván minden nap használatban van, de mégis új, jó, izléses és csinos. Minden theológus barátomnak és segédlelkész társaimnak szívesen és jó lelkiismerettel fogom a céget figyelembe ajánlani.

Debrecen, 1927 május 6.

Tisztelettel:

Tukacs György, debreceni s.-lelkész,
főiskolai szénior.

Kedves Szántó Úr!
Gyülekezetem abból az alkalomból, hogy a biharmegyei Ártándra megválasztottak rendes lelkészek, egy szép palásttal és süveggel óhajt megajándékozni, melynek december 15-re legkésőbb itt kell lenni, mivel már karácsonykor, vagy előtte vasárnap kibúcsúzom. Kérem ezért azonnal értesíteni Szabó Károlyné címére, hogy a közönség előtt felmutathassa, zárt levélben, hogy mennyibe kerül 159 cm. hosszú palást és 58-as süveg.

Válaszát várva és méltányos árat remélve, maradok kíváló tisztelettel
Kaba, 1926 nov. 30. **Koródy Gyula, ref. lelkész.**

Kedves Szántó Úr!
Az általa küldött palást és süvegnek csinosága, szépsége, művészi kivitele nagyon meglepett bennünket s igazán nagyon meg vagyok elégedve.

A pénz postán beküldetett.
Kaba, 1926 dec. 13.

Koródy Gyula, ref. lelkész.

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: ECLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

Az Uj Nemzedék politikai lapról írja az Egyházi Értesítő, hogy oly napokon, mikor a rádió református istentiszteleteket is közöl, a napi programból ezt kihagyja.

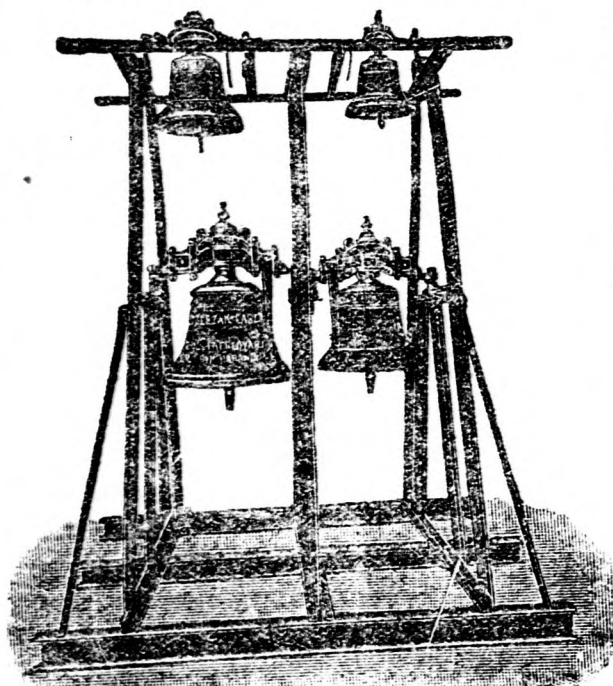

Debreczeni István
órás
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-érecöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-
HAZ” megállóhely A) B) C) D) kocsikkal. Telefon: Lípót 913-53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépészeti kiállításán aranyéremmel kitüntette. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Országos Kézművesipari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntette és az 1926. évi kézműipari kiállításán a m. kir. kormány által díszoklevelével kitüntette.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó
összes vasárúk
állandó nagy raktára.
Telefon 6.

Legkisebb alaku magyar zsebbibliák.

Régi szöveg. (24-rét.) — Vékony indiai papírra nyomva.
(Fedélnagys.: 14x9¹/₂ cm.) — Perl-betűs: Pengő

905	Puha vászonkötés, fehérmetszet	3-20
905a	Puha bőrkötés, pirosmetszet	6-40
906	Puha bőrkötés, védőlapok., arany.	11-20
907	Finom bőrkötés, aranymetszettel	8-80

Átdolgozott szövegű bibliák.

(16-rét.) — Normal papírra nyomva, Fedélnagyság
17¹/₂x11 cm.) — Nonpareil-betűs:

908	Vászonkötés, márványmetszet	2-—
909	Vászonkötés, sim. pirosmetszet	2-80
910	Granitkötés, aranymetszet	5-—

Zsebbibliák.

(16.) Vékony indiai papírra nyomva. Nonpareil-betűs:

911	Puha vászonkötés, fehérmetszet	3-60
912	Granitvászonkötés, sim. pirosmetszet	4-40
914	Granitvászonkötés, aranymetszet	6-—
915	Finom bőrkötés, aranymetszet	10-40
915a	Finom bőrkötés, védőlapok, aranymetsz.	14-—

Átdolgozott szövegű (iskolai) bibliák.

(Kis 8-rét.) — Normal papírra nyomva. Fedélnagyság
21¹/₂x13¹/₂ cm.) — Petit betűs:

916	Félvászonkötés, 4 térképpel	3-20
917	Vászonkötés, 4 térképpel	4-—
918	Finom bőrkötés, aranymetszet	18-40
918a	Félbőrkötés, aranymetszet	16-80

Esketési bibliák.

(8-rét.) — Régi szöveg. (Fedélnagyság: 24x15 cm.)
Corpus-betűs, csal. lajstr.:

922	Félvászonkötés	5-—
923	Vászonkötés, 4 térképpel	6-—
924	Vászonkötés, aranymetszet	10-—
925	Finom bőrkötés, aranymetszet	20-—
925a	Félbőrkötés, aranymetszet	18-—

Osaládi bibliák.

(4-rét.) — Régi szöveg. (Fedélnagyság: 23¹/₂x18¹/₂ cm.)
Mittel-betűs, csal. lajstr.:

932	Félvászonkötésű, márványmetszet	7-—
933	Vászonkötés, márványmetszet	8-80
934	Vászonkötés, aranymetszet	17-—
935	Finom bőrkötés, aranymetszet	26-—

Újtestamentumok.

Átdolgozott szöveg. (Fedélnagyság: 13x9 cm.) —
Nonpareil-betűs:

952	32-rét, félvászonkötés	—60
954	Zsolt. 32-rét, félvászonkötés	—80

Vékony indiai papírra nyomva. — Nonpareil-betűs:

961	32-rét, puha vászonkötés, pirosmetszet	2-40
963	32-rét, puha granitkötés, aranymetszet	3-20
965	32-rét, finom bőrkötés, aranymetszet	4-80

Cicero-betűs, régi szöveg:

671	8-rét, félvászonkötés, 21x11 cm.	2-40
-----	--	------

„MÉLIUSZ”

könyv-, papír-, írószerszám- és
zeneműkereskedésben

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON: 2-70.

Postai megrendelések azonnal expedíáltnak.